

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

септембар 2023 / број 81

9/2023

ПРОДАЈА СТЕЧАЈНОГ ДУЖНИКА КАО ПРАВНОГ ЛИЦА

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА ВРГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година VII, број 81,
СЕПТЕМБАР 2023.**Оснивач и издавач:**

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а**За оснивача и издавача:**

Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник“;
мр Жељко Албанези;
др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“.

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Марго-арт, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравац Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017) - . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом медијуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Рано је јутро, мирно. Спрема се топао дан, а Марица се, као и иначе, пробудила чим је свануло, али није одмах отишла у канцеларију. У дворишту испија прву кафу. Милутин се увелико мува око ње и сакупља понеки лист који је већ опао са гране. Видео је да Марица не држи у рукама никакве папирчине и не гата из њих од ране зоре, па седа поред ње: „Прође брзо и ово лето, јелда, Маро, готово је и са врућинама и олујама.”

„Право да ти кажем, Милутине, мени је свако годишње доба исто. Посла увек преко главе, а од нечега се увек знојим, ако није врућина – оно нека мука и стрес.”

„Ма хајде, Марице, не хули Бога, имали смо дивно лето. Два пута смо ишли у бању, па смо уживали, те мало масажица, па мало коктелчићи, па жива музика увече.”

„Јесте, уживали смо, а између тога како ми је било? Не знам има ли иједан од мојих клијената да није макар на пола рачуна које издаје направио неку дрљотину и грешку. Па онда сторнирај, па дај нови, па јури изјаву купца, па уноси у ПДВ евиденције и онда сад још уноси и у ову глупост у СЕФ-у која ничему не служи. Значи, мени дупли посао.”

„А је л' то они сад од ове врућине греше? Како пре нису грешили, није ми јасно.”

„Јок и нису. Брљају одувек и све преко палца. Ал' пре је било лако. Пошаљеш погрешну фактуру, па кад купац види, он зове, а ти онда само издаш нову, а стару поцепаш ко да је никад није ни било и идемо даље. А сад то више не може тако. Све што се уради види се у овом СЕФ-у. Све и даље може лепо да се поправи ако си погрешно, али постоји процедура и много више посла. А чудно је, у ствари, то што је то давно прописано у Закону о ПДВ-у, није ништа ново, али ваљда је мало њих дошло до члана 44, умори се човек од читања док стигне дотле.”

„То је моја Мара, дух ватрени”, смеје се Милутин, „боље да се шалиш на њихов рачун, него да ти скаче притисак од нервирања. Видиш да су све те твоје новотарије макар за нешто добре, научиће људи оно што су одавно морали да знају, а пропустили да науче.”

„Научиће, научиће”, гунђа Марица, „али све преко мојих леђа.”

Види Милутин да ће она опет да се смрачи, али не жели да упропасти себи дивно јутро, па отвара књижицу, коју је малочас спустио на сто, да чита уз кафу и обраћа се Марици: „И теби и тим твојим клијентима ваља дати мали подсетник, а како боље него кроз речи Иве Андрића из овог есеја „Да бисте се спасли” који сам малочас прочитао.” Затим наставља полако:

„Кад једно одређено стање почне да вас мучи, да постаје неиздрживо, немојте стајати у месту јер боље неће бити, још мање помишљајте на бежање натраг јер се од тога побећи не може. Да бисте се спасли, идите напред, терајте до врхунца, до апсурда. Идите до краја док не дотакнете дно, док вам се не огади. У томе је лек. Претерати, значи испливати на површину, ослободити се. То важи за све: за рад, за нерад, за порочне навике којих се стидите а којима робујете, за живот чула, за муку духа.”

Ваша Маријана

РАЧУНОВОДСТВО

Продаја стечајног дужника као правног лица: рачуноводствено обухватање и финансијско извештавање.....	7
1 Продаја стечајног дужника као правног лица из угла Закона о стечају	7
2 Последице продаје стечајног дужника као правног лица	9
3 Регистрација основног капитала након продаје стечајног дужника као правног лица.....	10
4 Рачуноводствено евидентирање у пословним књигама стечајног дужника и састављање финансијских извештаја	11
5 Рачуноводствено евидентирање у пословним књигама купца и састављање консолидованих финансијских извештаја	14
Промет отпада и секундарних сировина: опорезивање, електронско фактурисање и рачуноводствено обухватање	16
1 Рачуноводствено обухватање промета отпада и секундарних сировина	17
2 Порез по одбитку на промет отпада и секундарних сировина	18
2.1 Основица за обрачун пореза по одбитку и подношење пореске пријаве	20
2.2 Плаћање пореза по одбитку	21
3 Опорезивање промета отпада и секундарних сировина ПДВ-ом	22
3.1 Основица за обрачун ПДВ-а	24
3.2 Интерни рачун купца – пореског дужника	24
3.3 Право пореског дужника – купца секундарних сировина на одбитак претходног пореза	25
3.4 Исказивање у ПОПДВ обрасцу	25
3.5 Накнадна измена основице (смањење или повећање)	26
4 Промет отпада и секундарних сировина из угла Закона о електронском фактурисању	31
4.1 Издавање електронске фактуре за промет отпада и секундарних сировина.....	31
4.2 Издавање електронске фактуре по основу примљеног аванса за промет отпада и секундарних сировина	35
4.3 Издавање документа о измени основице (повећању или смањењу).....	41
4.4 Електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у	46
5 Набавка секундарних сировина од физичких лица	56
6 Подношење обавештења о лицима од којих се врши откуп секундарних сировина.....	59

Измена Техничког упутства за фискализацију – поништавање фискалних рачуна издатих без ИД купца	61
--	----

- 1 Обавештење купцу – правном лицу или предузетнику – да му је издат фискални рачун који садржи грешку и да је исти поништен61
- 2 Фискални рачун за промет издат без ИД.....62
- 3 Повраћај новца за једнонаменске вредносне ваучере.....63

Фискални рачун <i>Рефундација</i> и поништавање фискалних рачуна: евидентирање смањења ПДВ-а у СЕФ-у, ПОПДВ образац	64
---	----

- 1 Фискални рачун *Промет Рефундација* као документ о смањењу основице64
- 2 Поништавање фискалног рачуна65
 - 2.1 Поништавање фискалног рачуна у складу са чланом 198а Правилника о ПДВ-у – због издавања електронске фактуре субјекту јавног сектора66
- 3 Унос рефундираних и поништених фискалних рачуна у ПОПДВ образац66

Признавање прихода по основу продаје економски дељивих целина објеката у току изградње за које је извршено авансно плаћање код инвеститора који примењују МСФИ.....	67
---	----

- 1 Мишљење Министарства финансија бр. 011-00-381/2023-04 од 14. 6. 2023. године68
- 2 Одбор за тумачење МСФИ: МСФИ 15 – Признавање прихода по уговору о продаји некретнина72

Примена одредаба МСФИ 15.....73

ПОРЕЗИ

Допуна Правилника о ПДВ-у – прецизиран начин исказивања података у признаници која се издаје по основу откупа од пољопривредника	75
--	----

Продаја стечајног дужника као правног лица: утврђивање опорезиве добити и састављање пореских биланса у стечају	76
---	----

- 1 Отварање стечајног поступка76
- 2 Период од дана доношења решења о отварању стечајног поступка до дана правоснажног решења о настављању стечајног поступка банкротством.....76
- 3 Период од правоснажности решења о настављању стечајног поступка банкротством до правоснажности решења о обустави стечајног поступка услед продаје стечајног дужника као правног лица77

3.1 Утврђивање опорезиве добити на основу разлике имовине	77
3.2 Резиме	78
4 Период након обустављања стечајног поступка – продаје стечајног дужника као правног лица	79
4.1 Аконтациона пореска пријава.....	79
4.2 Подношење коначне пореске пријаве и пореског биланса.....	79
5 Резиме и табеларни приказ рокова и врста пореских пријава које се подносе у стечају ...	80
6 Обрачун пореске амортизације за период након продаје стечајног дужника	82
7 Немогућност коришћења пренетих пореских губитака стечајног дужника који је продат као правно лице.....	83
Продаја стечајног дужника као правног лица: остали порески аспекти (апсолутна права, порез на имовину, ПДВ)	84
1 Продаја стечајног дужника као правног лица из угла пореза на пренос апсолутних права	84
1.1 Порески обвезник.....	85
1.2 Пореска основица.....	86
1.3 Продаја правног лица као стечајног дужника у сразмери са учешћем друштвеног/државног капитала у укупном капиталу тог лица	86
2 Продаја стечајног дужника из угла пореза на имовину	87
3 Продаја стечајног дужника из угла ПДВ-а	87
Сторнирање електронских фактура из угла ПДВ-а и евидентирање ПДВ-а у СЕФ-у кроз питања претплатника	89
1 Сторнирање неисправне фактуре у којој је исказан виши износ ПДВ-а у периоду који следи након периода у ком је промет извршен и неисправна фактура издата	91
2 Сторнирање неисправне фактуре у којој је исказан нижи износ ПДВ-а у периоду који следи након периода у ком је промет извршен и неисправна фактура издата	92
3 Промет извршен у једном периоду, док су неисправна (сторнирана) фактура у којој је исказан виши износ ПДВ-а и исправна фактура издате у наредном пореском периоду	93
4 Сторнирање фактуре у којој је ПДВ исправно исказан, али је сторнирана из других разлога.....	94
5 Фактурисана је већа количина добара него што је испоручено	97
6 Сторнирање рачуна издатог за промет за који је порески дужник купац	98

7 Фактура издата погрешном купцу (некоме коме промет није ни извршен)	99
8 Погрешно издат рачун (електронска фактура) – уместо са ПДВ-ом уз пренос пореске обавезе	100
9 Погрешно издат рачун (електронска фактура) – са ПДВ-ом уместо уз пренос пореске обавезе	102
10 По основу накнадног обрачунавања трошкова закупцу издат је рачун уместо књижног одобрења	102
11 Отказивање електронске фактуре није чин сторнирања.....	104
12 Сторнирање фактуре у интерном систему обвезника која није ни послата кроз СЕФ (нити је издата купцу ван СЕФ-а)	104

ЗАРАДЕ

Подношење пореске пријаве за исказивање прихода и обрачун пореских обавеза фриленсера за квартал јануар–март, односно април–јун 2023. године	106
--	-----

1 Основни садржај портала Фриленсери.....	107
2 Подношење пореске пријаве преко портала Фриленсери.....	109
3 Остале напомене у вези са порталом Фриленсери	111
4 Модели обрачуна прихода и пореских обавеза фриленсера за април–јун 2023. године	112
4.1 Прва варијанта	112
4.2 Друга варијанта.....	113
5 Попуњавање и подношење пореске пријаве на обрасцу ПП ОПО-К за други квартал 2023. године	116
5.1 Начин подношења пријаве.....	117
5.2 Садржај пореске пријаве ПП ОПО-К и начин уноса података у пријаву.....	117
5.3 Напомене за попуњавање обрасца ПП ОПО-К.....	131

Новине у Закону о финансијској подршци породици са децом – примена од 1. августа 2023. године –	132
---	-----

1 Уводи се право запосленог оца на одсуство са рада ради неге детета ако мајка детета обавља самосталну делатност	132
1.1 Сва одсуства на која има право запослени отац новорођеног детета.....	132
1.2 Накнада зараде оца (супруга предузетнице) за време одсуства по Закону.....	134

2 Новине везане за исплату осталих накнада по основу рођења и неге детета и посебне неге детета	140
2.1 Лица која остварују право на остале накнаде по Закону	141
2.2 Дужина трајања права на остале накнаде	141
2.3 Начин утврђивања осталих накнада по основу рођења и неге детета и посебне неге детета	142
3 Прелазне одредбе Измена Закона	150
Додела стипендија и кредита ученицима и студентима	151
1 Стипендије и кредити по основу уговора закључених са привредним друштвима и другим правним лицима и установама	151
2 Порески третман исплате стипендије и кредита ученицима и студентима	153
2.1 Порески третман исплата ученицима средњих школа и студентима	153
2.2 Порески третман исплата лицима која не остварују право на пореско изузимање	154

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за септембар 2023. године	156
Актуелни статистички подаци на дан 25. 8. 2023. године	160
1 Просечна месечна зарада по запосленом	160
2 Доприноси за социјално осигурање	160
2.1 Стопе доприноса	160
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	160
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса	160
3 Минимална зарада	160
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	160
5 Индекс потрошачких цена	161
6 Законске камате	161
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе	161
6.2 Годишња законска затезна камата	161
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	162

Продаја стечајног дужника као правног лица: рачуноводствено обухватање и финансијско извештавање

Циљ овог чланка је да прикаже начин рачуноводног обухватања продаје стечајног дужника као правног лица како у пословним књигама некадашњег стечајног дужника тако и у пословним књигама правног лица које је купило тог некадашњег стечајног дужника као правно лице. С обзиром на то да је сам начин евидентирања наведене пословне трансакције заснован на одредбама Закона о стечају („Сл. гласник РС” бр. 104/2009, 99/2011 – други закон, 71/2012 – Одлука УС РС, 83/2014, 113/2017, 44/2018 и 95/2018), којим је уређено спровођење стечаја, као и на одредбама Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – други закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021), којим је уређен начин регистрације основног капитала након продаје стечајног дужника као правног лица, на почетку овог чланка неопходно је указати на те одредбе.

У последњем делу чланка дат је осврт и на начин финансијског извештавања некадашњег стечајног дужника који је продат као правно лице, и то након те продаје. Будући да по основу куповине правног лица – некадашњег стечајног дужника купац – правно лице стиче 100% удела у капиталу истог, у наставку су наведене и смернице у вези са успостављањем односа матично–зависно друштво и обавезе консолидације.

У посебним текстовима у овом броју часописа бавили смо се аспектом опорезивања порезом на добит и подношењем пореских пријава у поступку стечаја и након продаје стечајног дужника као правног лица, као и осталим пореским аспектима (порез на додату вредност, порез на имовину, порез на пренос апсолутних права) продаје стечајног дужника као правног лица.

1 Продаја стечајног дужника као правног лица из угла Закона о стечају

У складу са чланом 1. Закона о стечају, стечај се спроводи банкротством или реорганизацијом. Под банкротством се подразумева намирење пове-

рилаца из вредности целокупне имовине стечајног дужника, односно стечајног дужника као правног лица. Реорганизација представља намирење поверилаца према усвојеном плану реорганизације, и то редифинисањем дужничко-поверилачких односа, статусним променама дужника или на други начин који је предвиђен планом реорганизације.

У складу са чланом 131. Закона о стечају, стечајни судија доноси решење о банкротству ако:

- на првом поверилачком рочишту за то гласа одговарајући број поверилаца који представљају минимум 50% укупних необезбеђених потраживања према стечајном дужнику;
- ниједан план реорганизације није поднет у прописаном року;
- ниједан план реорганизације није усвојен на рочишту за разматрање плана реорганизације.

Само у случају испуњења првог услова решење о банкротству може да се донесе и пре истека рока за подношење плана реорганизације.

Чланом 132. Закона о стечају даље је прописано да по доношењу решења о банкротству стечајни управник започиње и спроводи продају:

- целокупне имовине,
- имовинске целине или појединачне имовине стечајног дужника, односно
- стечајног дужника као правног лица (начин уновчења),

у складу са тим законом и националним стандардима за управљање стечајном масом.

Дакле, под банкротством се подразумева намирење поверилаца продајом целокупне имовине (имовине) стечајног дужника или намирење поверилаца продајом стечајног дужника као правног лица. Другим речима, продаја стечајног дужника као правног лица јесте један вид спровођења стечаја банкротством, док продаја имовине (имовине) стечајног дужника представља други вид спровођења стечаја банкротством.

Према одредби члана 135. Закона о стечају предмет продаје може да буде стечајни дужник као правно лице, уз сагласност одбора поверилаца и уз

стечајног дужника у својим пословним књигама евидентира имовину купљеног стечајног дужника као правног лица.

Осим купопродајне цене, по основу куповине стечајног дужника код купца настају и трошкови одређених услуга (услуге нотара, консултанта, адвоката и сл.), па се намеће питање да ли се тако настали издаци евидентирају као расход периода или могу да се капитализују (припишу набавној вредности удела). С тим у вези, а према тачки 53. МСФИ 3 – *Пословне комбинације*, трошкови везани за стицање представљају трошкове којима је купац изложен да би остварио пословну комбинацију. Ти трошкови укључују накнаде посредника, накнаде за саветодавне, правне и рачуноводствене услуге, као и услуге процењивања и друге професионалне или консултантске услуге, али и опште административне трошкове и трошкове емитовања дужничких и власничких хартија од вредности. Купац обухвата трошкове везане за стицање **као расходе у периодима у којима трошкови настају**.

У складу са наведеним, по нашем мишљењу, наведени издаци признају се као расход периода у билансу успеха, као и у пореском билансу у складу са општим условима. Суштина је у томе да се издаци који настају по основу стицања удела не могу сматрати расходима који нису у функцији обављања делатности, већ се признају у складу са општим правилима.

Имајући у виду да купац стечајног дужника као правног лица **стиче контролу** над другим правним лицем, потребно је размотрити да ли ће на 31. 12. године у којој је извршена куповина постојати **обавеза састављања консолидованих финансијских извештаја** од стране купца. Наиме, у складу са чланом 31. Закона о рачуноводству, правна лица која имају контролу (контролно, односно матично правно лице) над једним или више правних лица (подређено, односно зависно правно лице),

у складу са тим законом и захтевима МРС/МСФИ, обавезна су да састављају, приказују, достављају и обелодањују консолидоване финансијске извештаје. Наиме, МСФИ 10 дефинисан је појединачно сваки критеријум у складу са којим правно лице може да одреди да ли има контролу над једним или више других правних лица, односно да ли има:

- моћ над правним лицем у које је инвестирао;
- изложеност или права на варијабилне приносе по основу свог учешћа у правно лице у које је инвестирао;
- способност да користи своју моћ над правним лицем у које је инвестирао како би утицао на износ приноса за инвеститора.

Такође, Законом о рачуноводству дефинисан је **појам група правних лица**, а чланом 7. истог закона и **критеријуми за разврставање групе правних лица по величини** на основу које се утврђује да ли матично правно лице **има обавезу да састави консолидоване финансијске извештаје за групу**.

Подсећамо на то да, да би матично правно лице било обвезник састављања консолидованих финансијских извештаја, поред постојања односа матично–зависно правно лице (ближе дефинисани одредбама чл. 31. и 32. Закона о рачуноводству), према подацима за разврставање групе оно треба да буде сврстано у средњу или велику групу. **Дакле, од обавезе састављања консолидованих финансијских извештаја изузете су мале групе правних лица**, осим ако је најмање један члан групе друштво од јавног интереса, као и матично правно лице које је истовремено зависно правно лице свом матичном правном лицу, укључујући и друштво од јавног интереса, осим ако је у питању друштво чије су хартије од вредности укључене у трговање у смислу прописа којим се регулише тржиште капитала или било које државе чланице. Уз наведене, чланом 32. наведеног закона прописани су и други изузеци од консолидовања.

ПС

ИНГ-ПРО

Промет отпада и секундарних сировина: опорезивање, електронско фактурисање и рачуноводствено обухватање

Увод

Током пословања привредног друштва, односно предузетника појављује се отпад који су присиљени да одбаце, односно одговорни су за то да га збрину на одговарајући начин. Осим тога, све је више друштава која купују отпад од других привредних субјеката или физичких лица с циљем његове прераде или даље продаје.

Без обзира на то да ли се ради о збрињавању или продаји насталог отпада, односно његовом откупу, потребно је обратити пажњу на одредбе Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС” бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016 и 95/2018 – други закон и 35/2023). Примена одредаба тог закона превазилази предмет овог чланка, као и домен специјализације часописа, с тим што из тог закона свакако треба преузети следеће дефиниције појмова који ће помоћи приликом избора пореског третмана прихода од продаје отпада и секундарних сировина из угла пореза на добит по одбитку:

- Отпад је свака материја или предмет који држалац одбацује, намерава или је неопходно да одбаци.
- Секундарна сировина представља отпад који може да се користи за рециклажу ради добијања сировине за производњу истог или другог производа (папир, картон, метал, стакло, пластика и др.).
- Чланом 38. став 5. тог закона прописано је да отпад може поново да се искористи за исту или другу намену, за рециклажу, односно друге операције поновног искоришћења, ради добијања сировине за производњу истог или другог производа, као секундарна сировина (папир и картон, метал, стакло, пластика, отпад од грађења и рушења, пепео и шљака од сагоревања угља из термоенергетских постројења, гипс и сумпор од одсумпоравања димних гасова, отпадна уља и др.), или ради искоришћења вредности отпада његовом биоразградњом или спаљивањем, уз искоришћавање енергије. У складу са чланом 48. наведеног закона, отпадна уља су, у смислу тог закона, сва минерална или синтетичка уља или мазива која су неупотребљива за сврху за

коју су првобитно била намењена, као што су хидраулична уља, моторна, турбинска уља или друга мазива, бродска уља, уља или течности за изолацију или пренос топлоте, остала минерална или синтетичка уља, као и уљни остаци из резервоара, мешавине уље–вода и емулзије.

Промет отпада и секундарних сировина предмет је опорезивања порезом на додату вредност, при чему су Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 138/2022 – даље: **Закон о ПДВ-у**) прецизирана правила одређивања пореског дужника за промет секундарних сировина, док је Правилником о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 37/2021, 64/2021, 127/2021, 49/2022, 59/2022, 7/2023 и 15/2023 – даље: **Правилник о ПДВ-у**) одређено шта се сматра секундарним сировинама. С обзиром на то да је дефиниција секундарних сировина из Закона о управљању отпадом шири појам од дефиниције секундарних сировина из Правилника о ПДВ-у, **приликом одређивања пореског дужника за промет отпада свакако ваља добро разграничити поменуте појмове.**

Осим тога, уколико је продавац отпада (укључујући секундарне сировине) правно лице, а купац је правно лице или предузетник који води пословне књиге, купац ће бити у обавези да на приходе које од продаје отпада остварује правно лице – продавац приликом исплате прихода обрачуна, обустави и као порески плататац плати порез по одбитку од 1% у складу са чланом 40. став 15. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 118/2021 – даље: **ЗПДПЛ**). Уколико се на страни продавца отпада и секундарних сировина налази предузетник, порез на добит по одбитку се НЕ обрачунава и не плаћа.

По основу промета отпада и секундарних сировина који се врши између корисника Система електронских фактура (даље: СЕФ) постоји обавеза издавања електронске фактуре у складу са Законом о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 44/2021, 129/2021 и 138/2022 – даље: **ЗЕФ**). Уколико

1) лицу које није евидентирано за обавезу плаћања ПДВ-а у складу са тим законом, које му је од 1. јануара до истека последњег пореског периода календарске године, односно последњег пореског периода у Републици **извршило промет секундарних сировина и услуга које су непосредно повезане са тим добрима, као и о износу тог промета;**

2) пољопривреднику који није евидентиран за обавезу плаћања ПДВ-а у складу са тим законом, који му је од 1. јануара до истека последњег пореског периода календарске године, односно последњег пореског периода извршио промет пољопривредних и шумских производа и пољопривредних услуга, као и о износу тог промета.

Лица која нису обвезници ПДВ-а, а обављају промет секундарних сировина и услуга које су непосредно повезане са тим добрима јесу она лица која су обвезнику ПДВ-а извршила **промет у смислу поглавља VII. „Секундарне сировине и услуге непосредно повезане са секундарним сировинама” Правилника о ПДВ-у**, независно од тога да ли су у питању физичка или правна лица. Суштина је у томе да лице које је извршило промет секундарне сировине није обвезник ПДВ-а, као и да је промет извршен у Србији.

Уколико је обвезник ПДВ-а набављао од лица која нису обвезници ПДВ-а отпад који се НЕ сматра секундарним сировинама у смислу члана 22. Правилника о ПДВ-у, НЕ доставља податке о тим набавкама. Исто тако, у наведеном обавештењу НЕ исказују се набавке секундарних сировина од других обвезника ПДВ-а.

Пореска пријава подноси се у електронском облику на образцу пријаве ОППСС – *Обавештење о промету пољопривредних производа и секундарних сировина*, који је обвезницима доступан у оквиру портала еПорези, док је корисничко упутство за попуњавање доступно на службеној страници Пореске управе.

У складу са чланом 51а став 3. Закона о ПДВ-у обавештење садржи најмање:

- податке о називу, односно имену и презимену, као и адреси и ПИБ-у лица од ког су откупљене секундарне сировине, односно пољопривредника, и
- податке о износу извршеног промета без припадајућих обавеза.

Податак о висини извршеног промета без припадајућих обавеза подразумева укупан промет (на-

бавка у току једне године) **без плаћених пореских обавеза**. Конкретно, у случају откупа секундарних сировина од:

- физичких лица која врше промет секундарних сировина – податак о износу промета исказује се без пореза на доходак грађана, када постоји обавеза његовог обрачунавања и плаћања;
- правних лица (која нису обвезници ПДВ-а) која обављају промет секундарних сировина – податак о износу промета исказује се без пореза на добит по одбитку.

Напомена: Обавеза достављања наведених података није везана само за крај године, већ и за случај када је обвезнику током године настао последњи порески период (нпр. у случају ликвидације или због брисања обвезника из система ПДВ-а). Тада обвезник обавештење доставља уз пореску пријаву за последњи порески период – за промет извршен од 1. јануара до краја тог пореског периода. Обавештење се односи на промет који је извршен у периоду од 1. јануара до 31. децембра, при чему треба истаћи да се мисли на **реализовани промет** у смислу испоруке добара, односно пружања услуге са уговореном накнадом, **независно од тога да ли је плаћање извршено до краја те године**.

Такође, у случају аванса који је плаћен у извештајној години, али до реализације промета није дошло тада, већ ће се то обавити у наредној години, о таквим износима обавештење се не доставља за извештајну годину, већ за наредну годину, под претпоставком да лица која изврше промет у наредној години и даље нису обвезници ПДВ-а, односно да лице којем буде извршен промет и тада буде обвезник ПДВ-а.

У складу са чланом 178а ЗПППА, порески обвезник – правно лице казниће се за прекршај новчаном казном у износу од 100.000 до 2.000.000 динара (и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 10.000 до 100.000 динара) ако Пореској управи не достави обавештење, документ или друге податке прописане пореским законом. За тај прекршај казниће се предузетник новчаном казном у износу од 50.000 до 500.000 динара. Порески обвезник – правно лице које обавештење достави по истеку прописаног рока казниће се новчаном казном у износу од 100.000 динара (и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 10.000 динара). За тај прекршај казниће се предузетник новчаном казном у износу од 50.000 динара.

Измена Техничког упутства за фискализацију – поништавање фискалних рачуна издатих без ИД купца

На интернет страници Пореске управе 18. јула 2023. године објављена је нова верзија (1.15 са датумом 3. 7. 2023. године) Техничког упутства за административни и технички преглед функционалности ЕСИР-а или Л-ПФР (даље: Техничко упутство). У односу на претходну верзију, најзначајнија појашњења (допуне) односе се на тачку 9.3. Техничког упутства: *Поништавање рачуна у случају грешке*. Реч је о томе да:

- ако се купцу изда фискални рачун који садржи грешку, при чему је купац обвезник пореза на добит правних лица или пореза на приходе од самосталне делатности, обвезник фискализације мора да има доказ да је купца обавестио о томе да му је издао фискални рачун који садржи грешку и да је исти поништио;

- уколико је приликом продаје на мало издат фискални рачун у ком је требало навести и ИД купца (а то није учињено), обвезник фискализације непосредно након извршеног промета може да поништи тако издати рачун и да изда нови, с тим што ако се такав рачун не поништи непосредно након извршеног промета, по основу његовог накнадног поништавања није дозвољено генерисање новог рачуна у ком ће бити наведен ИД купца, односно уколико се изда такав рачун, исти се сматра неисправним у смислу члана 5. став 2. Закона о фискализацији.

Поред претходног, у тачки 9.8. Техничког упутства наведено је да када се физичко лице које је ималац пензионерске картице идентификује том картицом, у поље ИД купца на фискалном рачуну уноси се ознака „13: Код (број) конкретне пензионерске картице”.

Изменом је прецизирано и ко је обвезник фискализације у случају када купац једнонаменског вредносног ваучера у потпуности или делимично одустане од реализације једнонаменског вредносног ваучера.

1 Обавештење купцу – правном лицу или предузетнику – да му је издат фискални рачун који садржи грешку и да је исти поништен

Допуном у тачки 9.3. Техничког упутства додатно је прецизирано поступање обвезника фискализације у случају када изда фискални рачун који садржи грешку купцу који је обвезник пореза на добит правних лица или пореза на приходе од самосталне делатности. Наиме, уколико се ради о купцу који је обвезник пореза на добит правних лица или пореза на приходе од самосталне делатности, **обвезник фискализације мора да има доказ да је купца обавестио о томе да му је издао фискални рачун који садржи грешку и да је исти поништио**. Другим речима, уколико обвезник фискализације изда фискални рачун „професионалном” купцу (правном лицу или предузетнику), а затим установи да тај рачун садржи грешку, што значи да је неисправан (нпр. садржи неисправан ПИБ купца, погрешну количину, погрешна добра/услуге, погрешну јединичну цену или погрешну стопу ПДВ-а и сл.):

- поништава издати фискални рачун;
- издаје нови (исправан фискални рачун);
- мора да поседује доказ да је наведена категорија купаца обавештена о томе да првобитни фискални рачун (који им је издат) садржи грешку и да је тај рачун поништен;
- прибавља потврду од купца – обвезника ПДВ-а да није користио претходни порез по иницијално издатом (неисправном) фискалном рачуну, односно да је извршио исправку одбитка претходног пореза како би умањио обавезу за ПДВ.

Наведена обавеза обавештавања купца (обвезника пореза на добит, односно обвезника пореза на приходе од самосталне делатности) постоји без обзира на то да ли је обвезник фискализације у систему ПДВ-а или не, и без обзира на то да ли је купац у систему ПДВ-а или не.

WWW.PROPISI.NET

лице или предузетник, да ли је наведен ПИБ (односно ПИБ и ЈБКЈС) у пољу „ИД купца”. Ако није наведен, а требало је, потребно је одмах поништити такав фискални рачун и издати нови са ИД купца, јер касније то више не може да се учини (исправи грешка).

На описани начин изменама Техничког упутства уређено је:

- дозвољено (правовремено) поништавање издатог фискалног рачуна и издавање новог;
- недозвољено (закаснило) поништавање издатог фискалног рачуна и издавање новог.

Напомињемо да, у случају да је обвезник фискализације који је истовремено и обвезник ПДВ-а издао фискални рачун за промет без ИД купца другом обвезнику ПДВ-а, при чему је исти одмах након извршеног промета поништен, па је потом издат нови фискални рачун у ком је наведен ИД купца, обвезник фискализације могао би да умањи своју обавезу за ПДВ по поништеном фискалном рачуну, али је потребно да поседује обавештење купца да није користио претходни порез по поништеном фискалном рачуну у складу са прописима о ПДВ-у, конкретно чланом 44. став 2. Закона о ПДВ-у (уколико купац није обвезник ПДВ-а, наведена изјава није потребна). У складу са чланом 23. Правилника о електронском фактурисању, у пореском периоду у ком је обвезник фискализације и ПДВ-а испунио услове да умањи своју обавезу за ПДВ по претходном основу у Збирној евиденцији ПДВ-а у СЕФ-у, у пољу „Смањење ПДВ”, евидентира износ за који је смањен обрачунати ПДВ.

У складу са наведеним, поље „ПИБ купца” или „ИД купца” не служи само за уношење ПИБ-а прав-

ног лица, односно обвезника пореза на приходе од самосталне делатности када се они налазе у улози купца, већ и за друге случајеве у којима је потребно да фискални рачун садржи идентитет купца, као што је издавање фискалног рачуна *Промет Рефундација* када се купцу враћа новац на лицу места.

3 Повраћај новца за једнонаменске вредносне ваучере

О начину издавања фискалних рачуна за трансакције са једнонаменским вредносним ваучерима детаљно смо писали у чланку „Вредносни ваучери: нова правила фискализације” у броју 12/2022, на стр. 53, а у складу с инструкцијама које су дате у Техничком упутству верзија 1.14.

Изменом Техничког упутства (верзија 1.15) прецизирано је следеће: „Уколико купац једнонаменског ваучера има право, у складу са уговором, да у потпуности или делимично одустане од реализације једнонаменског ваучера, обвезник фискализације – **продавац једнонаменског ваучера**, по процедури описаној у делу 9.6, може да изврши повраћај новца, с тим што се за артикал, по шифарнику, уноси Једнонаменски ваучер са припадајућом ПДВ стопом, а за цену бруто износ новца који се враћа.”

Суштина је у томе да када постоји више учесника у преносу једнонаменског вредносног ваучера, у случају одустајка од реализације једнонаменског ваучера, фискални рачун *Рефундација* издаје продавац једнонаменског ваучера, односно он се сматра обвезником фискализације ако врши повраћај новца у смислу инструкција које су дате у упутству.

ПС

Електронски часопис ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ”, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Наменен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издавајемо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене уставне, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца”, „Календар правних аката” и „Регистар прописа”.

Тренутно се у издању налази преко 1.700 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи. нет, а повезани су са релевантним прописима.

За ирејилашу и грује информације иишиће нам на: office@ingpro.rs или нас иозовиће на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Фискални рачун *Рефундација* и поништавање фискалних рачуна: евидентирање смањења ПДВ-а у СЕФ-у, ПОПДВ образац

Чланом 22. Правилника о електронском фактурисању (даље: Правилник) прописано је да у пореском периоду у ком су испуњени услови за смањење ПДВ-а, и то смањење је и извршено, обвезник ПДВ-а који је порески дужник тај износ смањења ПДВ обавезе уноси у Збирну евиденцију, у поље за „Смањење ПДВ”. Претходно се односи на поступање у случају књижног одобрења (документа о смањењу) издатог било у форми електронске фактуре **било у форми другог документа (што може да буде и одговарајући фискални рачун којим се врши поступак рефундације у смислу прописа о фискализацији).**

Чланом 23. истог правилника прописано је да се претходно наведено примењује и у случају сторнирања електронске фактуре, **као и сторнирања других истоврсних докумената који нису електронска фактура.**

Издавање документа о смањењу у условима фискализације подразумева издавање фискалног рачуна *Промет Рефундација* (или *Аванс Рефундација* када се врши повраћај аванса). С друге стране, у случају да се на издатом фискалном рачуну уочи грешка, исти се поништава, што би одговарало појму сторнирања рачуна. Стога се намеће и питање које доказе треба да обезбеди обвезник фискализације за смањење дугованог пореза у случају када након издавања фискалног рачуна за промет:

- 1) изда фискални рачун типа *Рефундација*;**
- 2) поништи фискални рачун.**

Према члану 3. ст. 3. и 4. Правилника о врстама фискалних рачуна, типовима трансакција, начинима плаћања, позивању на број другог документа и појединостима осталих елемената фискалног рачуна („Сл. гласник РС” бр. 31/2021, 99/2021, 10/2022, 49/2022, 50/2022 и 57/2022), рефундацијом се, у смислу става 1. тачка 2) наведеног члана, сматра тип трансакције који подразумева повраћај уплате или дела уплате за промет на мало, или повраћај целог или дела аванса за будући промет на мало из било

ког разлога, као и тип трансакције који подразумева враћање и замену добара испоручених купцу добара из било ког разлога. Поништавањем рачуна, у смислу става 1. тачка 2) истог члана, сматра се тип трансакције који подразумева исправљање грешке након издавања фискалног рачуна, које се не може сматрати рефундацијом у смислу става 3. тог члана.

Напомињемо да у случају издавања фискалног рачуна *Аванс Рефундација* у моменту издавања фискалног рачуна за **промет** (*Промет Продаја*), када је накнада у целини или делимично авансно наплаћена, податак се не исказује у пољу „Смањење ПДВ” јер је у питању техника издавања фискалног рачуна за промет ком је претходила авансна уплата, а не накнадно смањење основице, односно поништавање рачуна. Другим речима, за такав случај одредбама Правилника о електронском фактурисању није прописано исказивање података у евиденцији ПДВ-а у СЕФ-у.

1 Фискални рачун *Промет Рефундација* као документ о смањењу основице

Када након извршеног промета (за шта је обвезник фискализације издао фискални рачун *Промет Продаја*) дође до смањења основице (накнадно одобри попуст купцу или купац врати добра), уколико је фискални рачун за промет обвезник фискализације издао лицу које није обвезник ПДВ-а (физичком лицу, правном лицу или предузетнику), обвезник има право да смањи дуговани порез **ако је фискални рачун рефундације потврђен од стране физичког лица или правног лица (предузетника) које није обвезник ПДВ-а, што је у складу са чланом 21. Закона о ПДВ-у и чланом 53. Правилника о ПДВ-у.** При томе, у складу са про-

погрешно издатог рачуна за аванс. *Аванс Рефундација* не доставља се купцу добара или кориснику услуга, већ се само јавља у „позадини” ЕСИР-а.

Подаци о извршеном промету (за који се издаје фискални рачун *Промет Продаја*) у истом случају исказују се у складу са општим правилима за исказивање података у обрасцу ПОПДВ за промет који

је авансно наплаћен. Притом, према општој смерници број 12 Корисничког упутства за попуњавање обрасца ПОПДВ, ако је у истом пореском периоду наплаћен односно плаћен аванс и извршен промет, у обрасцу ПОПДВ не исказују се подаци о наплаћеном односно плаћеном авансу.

Редакција

Признавање прихода по основу продаје економски дељивих целина објеката у току изградње за које је извршено авансно плаћање код инвеститора који примењују МСФИ

Повод за писање овог текста је мишљење које је објавило Министарство финансија поводом исправне примене МСФИ/МРС, конкретно:

- МРС 2 – *Залихе* и
- МСФИ 15 – *Приход од уједина са кувцима*, од стране инвеститора који продају објекте, односно економски дељиве целине објеката, које граде ради продаје на тржишту.

Напомињемо да се овај текст односи само на инвеститоре који за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима примењују МСФИ (дакле, пуне стандарде у складу са чланом 24. Закона о рачуноводству).

Пре него што у целости буде наведено предметно мишљење неопходно је констатовати следеће:

- Уколико се контрола над добрима преноси током периода – приходи се признају током времена и обрачунавају мерењем напретка (према степену довршености, што се евидентира ставом 281/614), а трошкови се не преносе на залихе учинака (конкретно: нема евидентирања на рачунима 110, 120 и 63), већ сви трошкови „остају” као расходи на класи 5 (и не преносе се у погонско књиговодство).
- Обрачун у класи 9, који се евидентира преко рачуна 110, 120, 630 и 631, није ни у каквој вези са признавањем прихода у смислу МСФИ 15, већ је

искључиво у вези са признавањем залиха учинака у смислу МРС 2.

- Није исправно да се по истој обавези извршења трошкови истовремено укључују у цену коштања залиха учинака (на рачунима 110 и 120, а преко рачуна групе 63) и по истом основу признају приходи од продаје током времена (мерењем напретка, односно степена довршености), већ је могуће или једно или друго **у зависности од начина преноса контроле**.

Управо питање начина преноса контроле над објектом, односно сваким његовим појединим делом који је предмет продаје, који може да буде:

- током времена или
 - у одређеном тренутку времена,
- пресудно је за исправно признавање прихода од продаје.

При томе, чињеница да је по основу куповине објекта купац уплатио аванс сама по себи не представља доказ да продавац има оствариво право на исплату за извршење обавеза до одређеног датума (као услов из тачке 35. (ц) МСФИ 15, којим је потврђено да ентитет преноси контролу над добрима или услугама током времена), што је истакнуто и у тумачењу Одбора за тумачење МСФИ (*IFRS Interpretations Committee*), које је представљено у поглављу 2 овог текста.

би могло да се закључи да је критеријум испуњен. Дакле, извршење обавеза од стране ентитета не ствара имовину коју ентитет може да користи на алтернативан начин, док истовремено ентитет има оствариво право на исплату за извршење обавеза до одређеног датума (видети параграф 37).

С обзиром на то да је купопродајни уговор сачињен за продају тачно одређене стамбене јединице на тачно одређеној локацији, као и да ентитет по уговору не може да измени нити замени уговорену стамбену јединицу, Одбор сматра да се ради о уговорном ограничењу на начин који је дефинисан у тачки Б7 МСФИ 15, јер купац може да избори право на ту јединицу ако ентитет мисли да усмери имовину за другачију намену. Додатно, тачком Б6 МСФИ 15 прописано је да приликом процене да ли нека имовина има алтернативну намену за ентитет, у складу са параграфом 36, ентитет разматра утицај уговорних и практичних ограничења на способност ентитета да одмах промени намену тој имовини, као да је прода другом купцу. Могућност раскида уговора са купцем није релевантан фактор при процени да ли ће ентитет бити у стању да лако промени намену датој имовини. Стога чињеница да ентитет има право да препрода стамбену јединицу у случају отказа уговора од стране купца, није од утицаја на процену испуњености првог дела критеријума из тачке 35(ц) МСФИ 15. Као закључак, Од-

бор наводи да је, према њиховом мишљењу, први део критеријума из тачке 35(ц) испуњен. Међутим, ентитет нема неotuђиво право на наплату на дан довршења градње. То је стога што купац има законско право да откаже уговор и, ако то учини, ентитет само може да зарачуна пенале, а не и накнаду укупних трошкова довршење градње на одређени дан.

Будући да оба услова из критеријума 35(ц) морају да буду кумулативно испуњена, а да ентитет нема неotuђиво право на накнаду укупних трошкова градње на одређени дан на који купац откаже уговор, критеријум из тачке 35(ц) МСФИ 15 није испуњен.

Закључак Одбора

На основу чињеница из упита Одбор сматра да ниједан од критеријума из тачке 35. МСФИ 15 није испуњен. Стога ће ентитет признати приход на одређени дан применом тачке 38. МСФИ 15, тј. на дан када испоручи непокретност (јединичну некретнину).

Извор: [www.iasb.org](https://www.iasb.org/content/dam/iasb/supporting-implementation/agenda-decisions/2018/ifrs-15-revenue-recognition-in-a-real-estate-contract-mar-18.pdf), „Revenue recognition in a real estate contract (IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers) - March 2018” (<https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/supporting-implementation/agenda-decisions/2018/ifrs-15-revenue-recognition-in-a-real-estate-contract-mar-18.pdf>)

ПС

Допуна Правилника о ПДВ-у – прецизиран начин исказивања података у признаници која се издаје по основу откупа од пољопривредника

Министар финансија донео је Правилник о допуни Правилника о ПДВ-у, који је објављен у „Службеном гласнику РС” број 60/2023 од 21. јула 2023, а ступио на снагу 22. јула 2023. године.

Извршена је само једна допуна – у члану 183. став 2. тачка 6) Правилника о ПДВ-у, којом је сада прецизирано да се у признаници која се издаје приликом откупа производа и услуга по основу којих може да се оствари право на ПДВ надокнаду, између осталог, исказује и **вредност примљених добара и услуга без ПДВ надокнаде (а након тога и податак о износу ПДВ надокнаде)**.

У претходном периоду наведено питање није било експлицитно прописано, па су у пракси креиране признанице на различите начине: једне у којима је прво исказивана вредност добара и услуга са ПДВ надокнадом, а након тога износ ПДВ надокнаде, односно друге у којима је прво исказивана вредност добара и услуга без ПДВ надокнаде, а након тога износ ПДВ надокнаде.

Подсећамо на то да је одредбама члана 34. Закона о ПДВ-у прописано право одређених лица која се баве пољопривредом на ПДВ надокнаду, што је сврстано у категорију посебног поступка опорезивања. За примену тог поступка неопходно је да буду испуњени следећи услови:

- 1) промет обављају физичка лица која нису евидентирана као обвезници ПДВ-а;
- 2) промет се врши обвезницима ПДВ-а;
- 3) физичка лица која врше промет имају статус власника, закупца или корисника пољопривредног и шумског земљишта, односно носиоца или члана регистрованог пољопривредног газдинства;
- 4) предмет промета су пољопривредни и шумски производи и пољопривредне услуге.

Уколико су сви наведени услови испуњени, пољопривредник има право на ПДВ надокнаду у висини од 8% од вредности испоручених добара и услуга. Обвезник ПДВ-а који је исплатио ПДВ надокнаду и вредност испоручених добара односно услуга, по том основу има право на одбитак претходног пореза у складу са општим условима. При том се ПДВ надокнада исплаћује независно од тога да ли обвезник ПДВ-а има право да је одбије као претходни порез.

О наведеној теми додатна појашњења објављена су у оквиру чланка „Носиоци пољопривредних газдинстава и предузетници пољопривредници – правни статус, опорезивање прихода, вођење пословних књига” у броју 7-8 2021, од стр. 89 (поглавље 5 „ПДВ надокнада, односно права и обавезе пољопривредника који су у систему ПДВ-а”).

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК” представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издавајемо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 1.600 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруку и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Продаја стечајног дужника као правног лица: утврђивање опорезиве добити и састављање пореских биланса у стечају

Одредбама члана 34. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС” бр. 25/2001... и 118/2021 – даље: **Закон**) уређује се начин утврђивања пореза на добит обвезника који се налазе у поступку стечаја. Имајући у виду да поступак стечаја има више фаза, као и то да стечајни поступак може да се настави банкротством или реорганизацијом, обвезници подносе неколико пореских пријава током стечаја. Тема чланка јесте продаја стечајног дужника као правног лица, па се неће правити осврт на правила у вези са реорганизацијом, већ само на она која се односе на наставак стечајног поступка банкротством.

1 Отварање стечајног поступка

Према члану 34. став 2. тачка 3) Закона обвезник над којим је отворен поступак стечаја (који ће можда касније бити продат као правно лице) подноси пореску пријаву и порески биланс у року од шездесет дана од дана отварања поступка стечаја са стањем на дан који претходи дану отварања поступка стечаја. У том пореском билансу опорезива добит утврђује се за период од 1. јануара, односно од почетка пореског периода конкретного обвезника (у случају када се пословна година разликује од календарске), до дана доношења решења о отварању стечајног поступка. Опорезива добит утврђује се у складу са општим правилима на основу биланса успеха за наведени период.

Под редни број 1.1 „Врста пријаве” уноси се ознака врсте пријаве 3. Под редни број 1.1а „Основ” уноси се ознака 51 – за отварање поступка стечаја.

У образац ПДП, део 9. *Подаци о стечају*, уносе се подаци о поступку стечаја, и то у део 9А „Отварање стечаја”:

(1) под редним бројем 9.1 „Број решења” – број решења надлежног суда о отварању поступка стечаја, (2) под редним бројем 9.2 „Датум отварања поступка стечаја” – датум решења надлежног суда о отварању поступка стечаја,

(3) под редним бројем 9.3 „Име и презиме стечајног управника” – име и презиме стечајног управника из решења донетог од стране надлежног суда.

2 Период од дана доношења решења о отварању стечајног поступка до дана правоснажног решења о настављању стечајног поступка банкротством

У складу са чланом 34. став 1. Закона добит обвезника у поступку стечаја од дана доношења решења о отварању стечајног поступка до дана правоснажног решења о настављању стечајног поступка банкротством опорезује се у складу са тим законом. Суштина је у томе да се опорезива добит у наведеним случајевима утврђује у складу са општим правилима (усклађивањем прихода и расхода, обрачуном пореске амортизације и др.), тј. на основу биланса успеха, а не на основу разлике имовине.

Према члану 34. став 5. тачка 1) Закона обвезник подноси пореску пријаву и порески биланс у року од 10 (десет) дана од дана правоснажности решења о настављању стечајног поступка банкротством, са стањем на дан правоснажности тог решења. У складу са тим, поменути порески биланс саставља се за период од дана доношења решења о отварању стечајног поступка до дана правоснажности решења о настављању стечајног поступка банкротством. Тај порески биланс такође се саставља према општим правилима, тј. на основу биланса успеха за наведени период.

Под редни број 1.1 „Врста пријаве” уноси се ознака врсте пријаве 3. Под редни број 1.1а „Основ” уноси се ознака 52 – за настављање стечајног поступка банкротством.

У образац ПДП, део 9. *Подаци о стечају*, уносе се подаци о поступку стечаја, и то у део 9Б „Банкротство”:

(1) под редним бројем 9.4 „Датум решења о настављању стечаја банкротством” – датум доношења

Суштина је у томе да основицу за обрачун пореске амортизације не чини нова процењена вредност имовине, већ вредност која је већ постојала **пре отварања стечајног поступка**. Притом, имајући у виду да током периода стечаја (у смислу члана 34. став 4. Закона) обвезник није обрачунавао пореску амортизацију јер се опорезива добит за тај порески период утврђује на основу разлике у вредности имовине, у погледу основице за обрачун пореске амортизације, на средства иницијално стечена закључно са 31. 12. 2018. године примењују се следећа правила:

- за стална средства разврстана у I групу (непокретности) – основица за обрачун пореске амортизације јесте (историјска) набавна вредност која је утврђена приликом набавке у складу са прописима из области рачуноводства;

- за стална средства разврстана у групе од II до V, која су стечена закључно са 31. 12. 2018. године – основица за обрачун пореске амортизације јесте неотписана вредност из последњег обрачуна који је извршен у обрасцу ОА (предат уз порески биланс који је састављен по основу правоснажности решења о настављању стечајног поступка банкротством – тада је започет период стечаја током ког се пореска амортизација није обрачунавала).

Што се тиче пореске амортизације за сва основна средства која је стечајни дужник стекао почев од 1. 1. 2019. године, у Правилнику о амортизацији сталних средстава која се признаје за пореске сврхе („Сл. гласник РС” бр. 93/2019) нису дате ближе смернице за конкретан случај. С обзиром на то да се за наведена стална средства пореска амортизација обрачунава применом пропорционалне методе на набавну вредност на последњи дан пореског периода, сматрамо да наводе из претходно датог мишљења Министарства финансија (које је објављено пре него што су извршене измене у Закону и уведен нови начин утврђивања пореске амортизације за средства стечена почев од 1. 1. 2019. године) сходно треба применити и у случају пореске амортизације сталних средстава стечених почев од 1. 1. 2019. године. Другим речима, као набавну вредност – основицу за обрачун пореске амортизације треба узети историјску набавну вредност која је утврђена приликом набавке у складу са прописима из области рачуноводства, при чему обвезник наставља обрачун амортизације применом пропорционалне методе на ту набавну вредност сваког средства посебно, и то до истека преосталог амортизационог века. Тако обрачунату пореску амортизацију пореди са рачуноводственом амортизацијом, па у

пореском билансу признаје нижи износ, у складу са одредбама члана 3. Правилника.

Будући да се у описаном случају порез утврђује за период краћи од календарске године, према нашем мишљењу, обрачун пореске амортизације за стална средства на која се примењује пропорционална метода обрачуна пореске амортизације врши се у сразмерном износу, док се пореска амортизација за средства разврстана у групе од II до V, историјски стечена закључно са 31. 12. 2018. године (на која се примењује дегресивна метода обрачуна пореске амортизације), обрачунава у пуном износу.

Што се тиче рачуноводствене амортизације, примењују се општа рачуноводствена правила. Уколико је нови купац извршио процену фер вредности имовине и по том основу повећао њену књиговодствену вредност (уколико је таква процена у складу са усвојеном рачуноводственом политиком, односно рачуноводственом основом коју ентитет примењује), рачуноводствена амортизација биће заснована на тим вредностима. У супротном, ако није вршена процена фер вредности, тј. ако књиговодствена вредност имовине остаје непромењена, онда се рачуноводствена амортизација заснива на тим вредностима.

7 Немогућност коришћења пренетих пореских губитака стечајног дужника који је продат као правно лице

У складу са чланом 32. Закона губици утврђени у пореском билансу, изузев капиталних добитака и губитака који су утврђени у складу са поменутиим законом, могу да се пренесу на рачун добити утврђене у пореском билансу из будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година. Иако наведеним чланом Закона није прописано неко ограничење у вези са могућношћу коришћења пренесених пореских губитака, као и да се, када је у питању стечајни дужник који је продат као правно лице, ради о истом пореском обвезнику, односно истом правном субјекту, Министарство финансија заузело је став да, приликом подношења пореске пријаве и пореског биланса за порески период који започиње наредног дана у односу на дан обуставе стечајног поступка и траје до краја године (односно до краја пореског периода), обвезник нема право на пренос губитака (остварених у пореском периоду који претходи периоду стечаја) – Мишљење Министарства финансија бр. 011-00-124/2021-04 од 12. 4. 2021. године.

ПС

Продаја стечајног дужника као правног лица: остали порески аспекти (апсолутна права, порез на имовину, ПДВ)

Продаја стечајног дужника као правног лица представља правни институт који је уређен Законом о стечају („Сл. гласник РС” бр. 104/2009, 99/2011 – др. закон, 71/2012 – одлука УС, 83/2014, 113/2017 и 44/2018). Без улажења у анализу предметног правног института, суштина је у томе да приликом продаје стечајног дужника:

- стечајни дужник након куповине наставља да постоји (задржава свој правни субјективитет), а
- купац стечајног дужника на основу уговора стиче право учешћа у капиталу стечајног дужника (стиче уделе или акције у капиталу стечајног дужника), а не право својине на имовини стечајног дужника.

Осим тога, све обавезе стечајног дужника настале до момента продаје прелазе на стечајну масу. Другим речима, купац купује стечајног дужника као правно лице „очишћено” од свих обавеза које су настале до тог момента.

Услед наведене правне специфичности која се односи на продају стечајног дужника као правног лица настају и одређене специфичне пореске последице, које ће у наставку текста бити појашњене. При томе, у посебном чланку у овом броју часописа приказан је порески третман из угла Закона о порезу на добит правних лица, уз инструкције у вези са попуњавањем и подношењем пореских пријава за порез на добит у стечају.

1 Продаја стечајног дужника као правног лица из угла пореза на пренос апсолутних права

Према одредби члана 24. тачка 4) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС” бр. 26/2001... и 138/2022 – даље: ЗПИ), преносом уз накнаду који је предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права сматра се и продаја стечајног дужника као правног лица – ако купац није преузео обавезе правног лица које је купио, или је преузео само део тих обавеза. Дакле, иако приликом продаје стечајног дужника као правног лица не долази до пре-

носа права својине (или неког другог апсолутног права чији је пренос предмет опорезивања) са стечајног дужника на купца (будући да купац не стиче имовину дужника, већ удео у капиталу стечајног дужника), ЗПИ изричито је прописано да се продаја стечајног дужника као правног лица сматра преносом апсолутних права извршеним уз накнаду, који је предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права.

У наведеној одредби прецизирано је да је продаја стечајног дужника предмет опорезивања само ако купац није преузео обавезе стечајног дужника или је преузео само део обавеза. Међутим, према одредби члана 136. став 4. Закона о стечају, за потраживања према стечајном дужнику која су настала до обуставе стечајног поступка ни стечајни дужник ни његов купац не одговарају повериоцима. Дакле, Законом о стечају на императиван начин прописано је да ни купац ни стечајни дужник не одговарају повериоцима за обавезе стечајног дужника које су настале до обуставе стечајног поступка. С тим у вези, практично је немогуће да дође до ситуације да купац преузме обавезе стечајног дужника, будући да све обавезе које су настале до дана обуставе стечајног поступка прелазе на стечајну масу.

Као једно од спорних, постављено је питање да ли је продаја стечајног дужника сама по себи предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права или предмет опорезивања постоји само ако имовина стечајног дужника садржи неко апсолутно право чији је пренос иначе предмет опорезивања у складу са чланом 23. ЗПИ. Иако законска норма није довољно прецизна, према нашем мишљењу, предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права није чин купопродаје стечајног дужника, већ пренос права из члана 23. ЗПИ (право својине на непокретности, моторним возилима и др.) у оквиру поступка продаје стечајног дужника као правног лица. У том смислу, обавеза по основу пореза на пренос апсолутних права може да постоји само ако стечајни дужник има имовину која је иначе предмет опорезивања у складу са чланом

за обављање делатности (нити их набавља и евидентира у својим пословним књигама). С друге стране, стечајни дужник требало би да прикаже промет у табели 11 обрасца ПОПДВ, мада никакав пренос права располагања на имовини није извршен јер власник имовине остаје друштво које је било стечајни дужник. Уз то, уколико би се продаја стечајног дужника као правног лица, из угла опорезивања ПДВ-ом, посматрала као промет добара, из тога би произашло да је продавац дужан да изда рачун купцу добара. Имајући у виду да у описаној трансакцији, као што је већ наведено, постоје два учесника, јасно је да би издавалац рачуна требало да буде стечајни дужник, док би прималац требало да буде купац стечајног дужника. Међутим, купац

стечајног дужника стиче учешће у капиталу бившег стечајног дужника, а не имовину. Имовина остаје у директном власништву бившег стечајног дужника и то друштво ће је користити за потребе обављања делатности или даљег промета.

С обзиром на наведено, нисмо у могућности да пронађемо законски основ и појашњење за оперативну примену наведеног мишљења Министарства финансија, па сматрамо да заинтересовани обвезници треба да се обрате Министарству финансија захтевом за мишљење, али мишљење којим би порески третман купопродаје стечајног дужника био објашњен у потпуности (укључујући инструкције за поступање у вези са издавањем рачуна и исказивањем података у обрасцу ПОПДВ).

Редакција

Сторнирање електронских фактура из угла ПДВ-а и евидентирање ПДВ-а у СЕФ-у кроз питања претплатника

У пракси су свакако незаобилазне и ситуације да се приликом спровођења испорука добара, као и фактурисања за извршени промет добара или пружене услуге, појави грешка. Неке од тих грешака су да:

- добра или услуге фактуришу се по погрешној (неисправној) цени, услед чега је погрешно утврђена основица за обрачун ПДВ-а и обрачунат ПДВ у фактури (који тако може да буде обрачунат у мањем или већем износу);
- купцу се фактурише већа количина добара од оне која је испоручена;
- фактурише се погрешном лицу – не обвезнику којем је промет извршен, већ неком трећем (којем промет свакако није извршен);
- цена и количина испоручених добара, односно цена пружене услуге утврђена је исправно, што значи да је из угла ПДВ-а фактура исправна, али се у условима примене Закона о електронском фактурисању од издаваоца захтева (купац) инсистира на сторнирању издате (исправне) фактуре и издавању нове, уз коју ће доставити прилог (нпр. отпремница) који је пропуштен да се достави уз иницијално издату фактуру;

- фактура се изда са обрачунатим ПДВ-ом иако порески дужник за тај промет НИЈЕ лице које је промет извршило, већ купац, као и обрнуто, да се фактура изда без ПДВ-а, као да се ради о промету за који је порески дужник купац, уместо да је издавалац изда са обрачунатим ПДВ-ом (јер је он порески дужник за извршени промет);
- за накнадно задужење купца за трошкове уместо документа о повећању (књижног задужења) изда се рачун;
- сторнира се фактура у интерном систему издаваоца пре него што је послата купцу кроз СЕФ.

Иако се у скорије време правила о сторнирању рачуна и смањењу обавезе за ПДВ-а нису мењала, поједина питања у вези са наведеном темом актуелизована су због примене прописа о електронском фактурисању. Поступање обвезника – издаваоца и примаоца фактуре појашњено је у наставку на основу конкретних примера из праксе.

ПДВ третман сторнирања издатих неисправних фактура и издавање нових (исправних) регулисан је одредбама члана 44. Закона о ПДВ-у. У складу са чланом 44. став 1. Закона о ПДВ-у, ако обвезник ПДВ-а у рачуну исказе **већи** износ ПДВ-а од оног

рачунима и докуменџима на основу којих су љи рачуни сџорнирани.

Поред љоја найомињемо, ако обвезник ПДВ не изврши сџорнирање љојрешној рачуна у којем је исказан ПДВ, реч је о рачуну из члана 44. сџав 3. Закона, шџо значи да обвезник ПДВ дујује ПДВ исказан у љом рачуну.

Наведено мишљење издато је у периоду када одредбама члана 44. Закона о ПДВ-у није био прописан додатни услов за остваривање права на умањење обавезе за ПДВ, а то је поседовање обавештења купца – обвезника ПДВ-а да по основу фактуре (која гласи на њега) није користио претходни ПДВ.

С обзиром на то да је, у ситуацији када је сторниран рачун у информационом систему издаваоца, па исти није достављен купцу, логично закључити да по том основу издавалац није у обавези да исходује потврду купца (на којег гласи рачун) да по њему није користио претходни ПДВ (јер купац

није ни примио рачун), директна примена одредаба члана 44. ставови 1. и 2. Закона о ПДВ-у ипак иде на уштрб тој логици јер поменути члан говори о ПДВ-у „исказаном на рачуну” (при чему се норма не ограничава на рачуне који су послати купцу, већ се односи на све рачуне у којима је ПДВ исказан).

Неспорно је да издавалац – обвезник ПДВ-а може да сторнира такав рачун (сачињавањем посебног документа – интерног сторно рачуна (који свакако не треба да шаље купцу) који треба да садржи податке који су неопходни за идентификацију грешком генерисаног рачуна – његов број и датум). У том случају сматрамо да, без обзира на чињеницу да интерно генерисан погрешан рачун није послат купцу, обвезник ПДВ-а нема право да исправи износ обрачунатог ПДВ-а (који је исказан у том рачуну) уколико не располаже документом лица (на које је насловљен рачун – примаоца рачуна) да му исти није достављен и да по њему није користио претходни порез.

ПС

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронској издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблагоприятно плаћене јавне приходе и за неблагоприятно плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне сџоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблагоприятно плаћене јавне приходе, на неблагоприятно плаћен царински дуг и неблагоприятно плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За љрећџлашу и грује информације љишиће нам на: office@ingpro.rs или нас љозовиће на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Подношење пореске пријаве за исказивање прихода и обрачун пореских обавеза фриленсера за квартал јануар–март, односно април–јун 2023. године

Увод

Министарство финансија РС, Пореска управа РС и НАЛЕД обавестили су јавност да су од **1. јула 2023. године** почели са израдом новог портала Фриленсери и нове апликације Пореске управе за пријем пореских пријава радника на интернету – фриленсера. На тај начин за фриленсере су се стекли технички услови за подношење електронским путем пореских пријава о оствареним приходима и припадајућим пореским обавезама за други квартал 2023. године. Постоје два начина за пријаву прихода фриленсера:

1. електронским путем:

а) преко портала www.frilenseri.purs.gov.rs, или
 б) подношењем пореске пријаве ПП ОПО – К путем портала еПорези на сајту Пореске управе;

2. у папирном облику:

а) непосредно (лично), надлежној филијали Пореске управе, или
 б) путем поште надлежној филијали Пореске управе.

Појашњења у вези са подношењем пријаве објавили смо као информацију у оквиру електронског часописа одмах након објаве да почиње са радом нови портал. Ради одржања континуитета у објави и кроз штампани број часописа, у наставку текста следе појашњења која садржи и претходно дата информација.

Приликом предаје у папирном облику добија се информација о броју пореске пријаве и БОП-у – броју одобрења за плаћање који је потребно уписати у налог за уплату. Осим тога, пореска пријава може да се преда у папирном облику и путем поште, док се број пријаве и БОП који се уписује у налог за уплату добијају од Пореске управе. **Према томе**, почев од 1. јула 2023. године фриленсери у електронској форми могу да пријављују своје приходе или да подносе пореске пријаве на обрасцу ПП ОПО-К, чиме су се стекли технички услови за

пуну примену Правилника о пореској пријави о обрачунатом порезу самоопорезивањем и припадајућим доприносима на зараду, односно другу врсту прихода од стране физичког лица као пореског обвезника („Сл. гласник РС” бр. 15/2016, 20/2018, 27/2019, 67/22 и 21/2023 – даље: Правилник о самоопорезивању). **Сходно томе, рок за подношење пореске пријаве на обрасцу ПП ОПО-К за први и други квартал 2023. године истиче 31. јула 2023. године.**

Овде је важно **подсетити** на то да су од 3. априла фриленсери могли да поднесу пореску пријаву за приходе остварене у првом кварталу 2023. године подношењем пријава на обрасцу ПП ОПО. Истовремено, **према члану 8. Измена и допуна Правилника о самоопорезивању** („Сл. гласник РС” бр. 21/2023), пореска пријава на обрасцу ПП ОПО-К подноси се почев за пореску пријаву за други квартал 2023. године. Међутим, ставом 4. истог члана пружена је и могућност да се та пореска пријава поднесе и за први квартал 2023. године – од дана стицања техничких услова за примену наведеног обрасца, што је управо и учињено отварањем посебног налога на сајту Пореске управе и отварањем новог портала www.frilenseri.purs.gov.rs.

Према томе:

- 1) Фриленсери који су за први квартал јануар–март 2023. године обрачун својих прихода и припадајућих пореских обавеза извршили подношењем пореске пријаве на обрасцу ПП ОПО до 3. маја 2023. године – извршили су законску обавезу за први квартал, док за други квартал обрачун својих прихода и пореских обавеза сачињавају на обрасцу ПП ОПО-К.
- 2) Фриленсери који за први квартал јануар–март 2023. године **нису** подносили обрачун својих прихода и припадајућих пореских обавеза на обрасцу ПП ОПО (што им је поменути правилник омогућавао), почев од 1. па до 31. јула 2023. године по-

додатне уговоре и уплате, здравствено осигурање аутоматски ће да му се продужава све док уплаћује обавезе по основу доприноса.

г) Обавезно здравствено осигурање осигураника фриленсера важи до дана престанка обављања уговорених послова, односно претходни дан у односу на датум стицања другог приоритетног основа здравственог осигурања.

* * *

12) Ред. бр. 4.12 „МФП – мултифункционално поље” – попуњава само нерезидентни обвезник у случају када искључиво право опорезивања, сагласно уговору о избегавању двоструког опорезивања, има друга држава уговорница, као држава резидентности физичког лица, при чему се у том случају у дато поље уписује 0 (нула).

Завршетак уноса и плаћање пореских обавеза

Након завршеног уноса података у пријаву ПП ОПО-К омогућен је избор акције „Сачувај”, након чега пријава добија статус „У припреми”. Подношење пријаве обавља се избором акције „Потпиши и поднеси”. Потписивање пријаве врши се коришћењем дигиталног сертификата. Потписана пријава ПП ОПО-К добија статус „Предата”, а након што се активира опција „Статус” иста постаје „Прокњижена”.

Када пореска пријава добије коначни статус „Прокњижена”, подносилац пријаве добија и податке о налогу за плаћање, а након што се сачува налог за плаћање, на екрану ће бити приказан кју-ар код, који може да се користи за плаћање пореске обавезе. Обрачунати порез потребно је платити најкасније до истека рока за подношење пријаве за одређени квартал, дакле до 31. јула за други (и накнадно поднет први) квартал.

ДЕО 5: Прилози

У овај део уносе се прилози који се достављају уз образац пореске пријаве. У пољу „Тип прилога” бира се врста документа која се прилаже, и то:

- потврда надлежног пореског органа друге државе о плаћеном порезу;
- доказ о здравственом осигурању у другој држави са којом Република има закључен међународни уговор о социјалном осигурању за област здравственог осигурања.

Након избора типа документа и селектовања датог документа на одређеној локацији на рачунару, документ се прилаже кликом на дугме „Приложи документ”. Документ који је приложен могуће је уклонити са листе приложених докумената кликом на дугме „Уклони прилог”.

5.3 Напомене за попуњавање обрасца ПП ОПО-К

1) У образац ПП ОПО-К износи се уписују у динарима са две децимале, док је праг толеранције за заокруживање који се примењује при провери обрачуна 0,5 динара по износу сваке обрачунате обавезе.

2) Ако пореска пријава која је поднета електронским путем садржи недостатке у погледу формалне исправности и математичке тачности, Пореска управа у електронском облику обавештава подносиоца пријаве о томе, при чему се таква пореска пријава не сматра поднетом. Обавештење подносиоцу садржи информацију о формалним недостацима и математичким нетачностима. По добијању обавештења подносилац пријаве дужан је да отклони идентификоване недостатке и поднесе тако исправљену пореску пријаву. Пореска пријава сматра се поднетом када Пореска управа потврди формалну и математичку тачност исказаних података и додели број пријаве и број одобрења за плаћање пореза самоопорезивањем и припадајућих доприноса на јединствени уплатни рачун, а затим у електронском облику о томе достави обавештење подносиоцу пореске пријаве.

3) Надлежна организациона јединица Пореске управе којој је непосредно предата пореска пријава у писменом облику истог дана врши унос података из предате пријаве у информациони систем Пореске управе, уз присуство подносиоца пријаве. Ако се приликом уноса података из предате пријаве у информациони систем Пореске управе утврде недостаци у погледу формалне исправности и математичке тачности, о томе се одмах обавештава подносилац пријаве, који је дужан да преда исправљену пореску пријаву у којој су отклоњени идентификовани недостаци. И у том случају пореска пријава сматра се поднетом када Пореска управа потврди формалну и математичку тачност исказаних података и додели број пријаве и број одобрења за плаћање пореске обавезе на јединствени уплатни рачун, а затим о томе обавести подносиоца пореске пријаве.

ПС

Новине у Закону о финансијској подршци породици са децом

– примена од 1. августа 2023. године –

Увод

Народна скупштина Републике Србије донела је **Закон о изменама и допунама Закона о финансијској подршци породици са децом**, који је објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 62/2023. од 27. 7. 2023. године (даље: Измене Закона). **Измене Закона:**

- ступиле су на снагу на дан објављивања у „Службеном гласнику РС” – 27. 7. 2023. године;
- примењују се од 1. августа 2023. године;
- изузетно, одредба члана 17. став 5. Измена Закона, којом је прописано да се „право на остале накнаде по основу рођења и неге детета остварује у трајању од годину дана за прво и друго дете, односно две године за треће и свако наредно дете”, примењује се од 27. 5. 2023. године (јер је 26. 5. 2023. године Уставни суд укинуо претходно важећу одредбу члана 17. став 4, према којој се право на остале накнаде по основу рођења и неге детета остварује у трајању од годину дана од дана рођења детета, без обзира на ред рођења детета).

Разлози за доношење Измена Закона произлазе из потребе допуна и побољшања постојећих решења у Закону о финансијској подршци породици са децом („Сл. гласник РС” бр. 113/2017, 50/2018, 46/2021 – УС, 51/2021 – УС, 53/2021 – УС, 66/2021, 130/21 и 43/2023 – Одлука УС РС – даље: Закон). Новине у Закону првенствено треба да побољшају материјални положај предузетница и других радно ангажованих породиља по основу флексибилних облика рада. Наиме, имајући у виду да у Републици Србији, по налазима релевантних студија, на свака два мушкарца – оснивача нове фирме долази једна жена, као и да је врло сличан однос међу половима власника фирми које преживе почетни период. Циљ Измена Закона је уклањање институционалних услова који ограничавају могућности за женско предузетништво и негативно утичу на мотивацију и намере жена да оснивају и воде сопствени посао. Наиме, новоусвојене законске одредбе омогућавају женама предузетницама да се не одвајају од тржи-

шта рада и својих клијената тако што мајка детета може да се договори са оцем детета који је у радном односу код послодавца да користи одсуство са рада ради неге детета и посебне неге детета, а уколико је отац детета предузетник, да може да користи остале накнаде по основу неге детета и посебне неге детета.

Основни циљ доношења и спровођења законских промена јесте изједначење положаја жена предузетница са женама запосленим код послодавца, па у том смислу Измене Закона омогућавају:

- 1) предузетницама остваривање права на остале накнаде по основу рођења и неге детета у трајању од две године за рођење трећег и сваког наредног детета;
- 2) стварање могућности да предузетнице могу да пренесу остале накнаде по основу неге детета на партнера који је предузетник;
- 3) стварање могућности да отац детета који је у радном односу користи права на одсуство са рада ради неге детета и посебне неге детета када је мајка предузетница.

1 Уводи се право запосленог оца на одсуство са рада ради неге детета ако мајка детета обавља самосталну делатност

1.1 Сва одсуства на која има право запослени отац новорођеног детета

Законом о раду („Сл. гласник РС” бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – Одлука УС и 113/2017) прописано је да:

1) Отац детета који је у радном односу право на породилско одсуство може да користи (чл. 94. став 5):

- ако мајка напусти дете,
- ако мајка умре,
- ако је мајка из других оправданих разлога спречена да користи право на породилско одсуство – издржавање казне затвора, тежа болест и др.

износу од 648.000,00 динара. Месечна основица за остале накнаде (дружино) за њу породицу износи (648.000 : 18) 38.000,00 динара, а њун месечни износ осталих накнада (нећо) који се исплаћује (38.000 : 1,5) 25.333,33 динара.

Мајка пољопривредни осигураник прима нето осталу месечну накнаду, на коју се не плаћају пореске обавезе. По основу рођења и неге детета, као и по основу посебне неге детета, њој може да мирује својство осигураника пољопривредника, сагласно члану 14. Закона о ПИО, најдуже пет година у току осигурања из објективних разлога (и због болести или породичног одсуства), с тим што то не може да буде узастопних пет година. Ова осигураница сама одлучује да ли ће за време мировања својства осигураника пољопривредника по основу рођења и неге детета и посебне неге детета наставити да плаћа доприносе или ће паузирати. Истовремено, према члану 49. Закона о доприносима, пољопривреднику којем мирује својство осигураника пољопривредника, у складу са законом који уређује обавезно пензијско и инвалидско осигурање, за тај период мирује обавеза плаћања доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање.

У вези са исплатом осталих накнада мајкама – пољопривредним осигураницима неопходно је напоменути и следеће:

- 1)** Месечне остале накнаде које се исплаћују могу да буду ниже од минималне зараде за исти месец.
- 2)** Право на остале накнаде по основу рођења и неге детета може да оствари и отац детета уколико мајка није жива, ако је напустила дете или ако је из објективних разлога спречена да непосредно брине о детету.
- 3)** Право на остале накнаде по основу посебне неге детета остварује мајка – пољопривредни осигураник у складу са прописима који регулишу остваривање права на накнаду зараде за време одсуства са рада ради посебне неге детета за лица запослена код послодавца, и то до пете године старости детета.
- 4)** Утврђивање пуног месечног износа за остале накнаде пољопривредног осигураника по основу рођења и неге детета и посебне неге детета спроводи надлежни орган на основу података о висини основице на коју је осигураник плаћао доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, који су евидентирани код органа који води евиденцију о уплаћеним доприносима обавезног социјал-

ног осигурања. Исплату месечних износа осталих накнада по основу рођења и неге и посебне неге детета, без пореза и доприноса, врши министарство надлежно за финансијску подршку породици са децом на текући рачун подносиоца захтева, из средстава обезбеђених у буџету Републике Србије.

3 Прелазне одредбе Измена Закона

Пре навођења прелазних одредби Измена Закона подсећамо на то да су Измене Закона ступиле на снагу 27. 7. 2023. године и да се примењују од 1. августа 2023. године, осим одредбе става 5. члана 17. Закона (дужина одсуства у зависности од редоследа рођења детета), која се примењује од 27. маја 2023. године. **Према прелазним одредбама Измена Закона:**

- 1)** поступци за остваривање права на одсуство са рада и накнаду зараде за време породичног одсуства, одсуства са рада ради неге детета и посебне неге детета, као и права на остале накнаде по основу рођења и неге детета и посебне неге детета, који су започети **пре почетка примене** Измена Закона – окончаће се у складу са прописима који су били на снази у време отпочињања породичног одсуства;
- 2)** право на остале накнаде по основу рођења и неге детета за прво и друго дете рођено пре ступања на снагу Измена Закона – оствариваће се у складу са прописом који је био на снази у време отпочињања остваривања права;
- 3)** право на остале накнаде по основу посебне неге детета за децу рођену пре ступања на снагу Измена Закона – оствариваће се у складу са прописом који је био на снази у време отпочињања остваривања права;
- 4)** исплате по решењима донетим пре почетка примене Измена Закона, као и поступцима који су решени у складу са прописима који су били на снази до дана ступања на снагу Измена Закона – спроводиће се у складу са прописима који су били на снази до дана ступања на снагу Измена Закона;
- 5)** подзаконски акти: Правилник о ближим условима и начину остваривања права на финансијску подршку породици са децом („Сл. гласник РС” бр. 58/2018) и Правилник о ближим условима, поступку и начину остваривања права на одсуство са рада или рада са половином пуног радног времена ради посебне неге детета („Сл. гласник РС” бр. 56/2018) биће усклађени са новинама у Закону.

Додела стипендија и кредита ученицима и студентима

Почетком нове школске године актуелне су стипендије и кредити као карактеристичне исплате којима **послодавци из привредних и ванпривредних делатности обезбеђују потребан будући стручни кадар за своје пословне активности**, а ученицима и студентима дају материјалну потпору током школовања. Исплате по основу стипендирања и кредитирања ученика и студената послодавци могу да обаве у складу са својим општим актима (појединачни колективни уговор, правилник о раду, правилник о стручном образовању и усавршавању), али сматрамо да нема законских сметњи да у изузетним ситуацијама директор на основу овлашћења које има може да донесе одлуку стипендирању или кредитирању.

Подсећамо послодавце на то да имају могућност исплате следећих давања младим људима на школовању, у складу са републичким прописима о ученичком и студентском стандарду:

1) ученички кредит – исплата ученицима средњих школа који су први пут уписани у одређени разред у текућој школској години, при чему он може да буде погодан за ученике који се школују за образовни профил за дефицитарно занимање;

2) ученичка стипендија – исплата ученицима средњих школа који су први пут уписани у одређени разред у текућој школској години, а препоручује се за ученике који стално постижу одличан успех у учењу и владању;

3) студентски кредит – исплата студентима високошколских установа који су уписани први пут у текућој школској години на студије првог, другог или трећег степена;

4) студентска стипендија – исплата студентима високошколских установа који су уписани први пут у текућој школској години на студије првог, другог или трећег степена, с тим што се посебно препоручује за студенте који нису губили ниједну годину током студија, а према наставном програму високошколске установе на којој студирају положили су све испите из претходних година студија и постигли одређену просечну оцену коју послодавац – стипендиста може да захтева.

Избор између наведених категорија исплата и кандидата за те исплате у целини је на послодавци-

ма, односно на њиховим општим актима и стварним потребама за одређеним профилима кадрова. При томе, уобичајено је да се стипендије додељују без обавезе враћања, а кредити уз обавезу отплате.

1 Стипендије и кредити по основу уговора закључених са привредним друштвима и другим правним лицима и установама

Док се исплата стипендија и кредита регулише општим или посебним актом послодавца (услови за давање стипендије – кредита, коме се могу дати, граница износа и сл.), остали детаљи за сваку конкретну стипендију односно кредит дефинишу се посебним уговором између даваоца и корисника кредита (износ исплате, начин и рокови исплате и сл.).

Када се говори о уговору о стипендирању, односно о уговору о кредитирању, потребно је имати у виду неколико општих напомена:

1) Стипендирање односно кредитирање регулише се писменим уговором, који представља двострани теретни правни посао јер се њиме утврђују права и обавезе како исплатиоца средстава тако и њиховог примаоца. Такође, тај уговор је везан за одређену личност, што значи да права и обавезе из уговора престају у случају њене смрти.

2) Уговором се корисник стипендије односно кредита обавезује да ће остварити одређене резултате у школовању, да ће завршити одређену врсту школе и да ће се након тога (ако се то предвиди уговором) запослити код послодавца. Са своје стране, послодавац се обавезује да ће исплаћивати одређени износ стипендије односно кредита, а евентуално и друге трошкове школовања, као и да ће поменуто лице запослити по окончању школовања.

3) Висина стипендије односно кредита утврђује се уговором на основу општег акта послодавца. У пракси је уобичајено да стипендија прати висину студентског кредита, с тим што може да се одреди и у проценту од висине зараде на радном месту на ком ће радити стипендиста, или према просечној

покривање трошкова школовања деце), без обзира на то што се помињу као стипендије и кредити, нису у функцији решавања и обезбеђивања кадровских потреба даваоца, па не могу да имају порески третман стипендија и кредита, већ имају карактер осталих – других прихода и опорезују се у складу са чланом 85. став 1. тачка 13) Закона.

Такође, потребно је прецизирати да давања ученицима који похађају основну школу нису стипендије, већ материјална помоћ (која се често даје детету преминулог радника). Пошто је реч о малолетним лицима, исплата се врши стараоцу, при чему исплата стипендије ученицима основних школа у том случају има следећи порески третман: **1)** ако је старалац лице које није у радном односу код даваоца наведене помоћи, такво давање има карактер других примања и опорезује се сходно члану 9. став 1. тачка 30) Закона, којим је одређено да се новчана помоћ физичким лицима која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца, не опорезује до износа од 16.666 динара годишње, оствареног од једног исплатиоца;

2) ако је старалац лице запослено код даваоца наведене помоћи, давање има карактер зараде, па се на цео износ плаћају порез по стопи од 10% и доприноси као на зараду.

У представљеном случају треба имати у виду да је реч о ученицима основне школе, па се, будући да су у питању малолетне особе, са њима не може

закључити уговор, због чега се наведени износ исплаћује стараоцу.

Ако се стипендије и кредити исплаћују лицима којима се не признаје пореско ослобођење од 38.458.00 динара месечно, већ пореско изузимање из члана 9. став 1. тачка 30) Закона – изузимање у износу од 16.666 динара, порез се плаћа на следећи начин:

1) на стипендију у износу преко неопорезивог износа од 16.666,00 динара годишње, остварену од једног исплатиоца, плаћа се порез на остале приходе по стопи од 20%;

2) порез се плаћа на опорезив приход који физичко лице оствари по датом основу, који се утврђује као разлика између исплаћеног и неопорезивог износа, и то по формули: Опорезив приход = (Износ исплате - 16.666) : 0,8.

Исплатилац стипендије/кредита дужан је да пре сваке такве исплате Пореској управи достави пореску пријаву на обрасцу ППП-ПД, у ком се приходи по основу стипендија и кредита изнад неопорезивих износа пријављују под ОВП 634. Порез обрачунат по основу стипендије/кредита уплаћује се на рачун број 840-4848-37. У налогу за плаћање наводи се шифра плаћања 254 и број одобрења за плаћање (БОП) одобрен од стране Пореске управе.

Закључак

Ради јаснијег увида у порески третман у наставку је дат табеларни преглед исплате и пореског третмана стипендије:

Опис	Основ	Порески третман
У случају када су испуњени услови из чл. 6. и 7. Правилника о остваривању права на пореско изузимање	Општи акт послодавца	Неопорезиво до 38.458 динара месечно (чл. 9. став 1. т. 12) Закона). Преко тог износа плаћа се 20% пореза по обрасцу: (Износ преко неопор : 0,80) x 20% (чл. 85. став 1. т. 12. и ст. 13. Закона)
У случају када НИСУ испуњени услови из чл. 6. и 7. Правилника о остваривању права на пореско изузимање, али се стипендија (новчана помоћ) исплаћује лицу којем се не признаје пореско ослобођење, али се признаје пореско изузимање из чл. 9. став 1. тачка 30) Закона – на пример стипендија (новчана накнада) ученицима основне школе када старалац лица није у радном односу код даваоца помоћи)	Општи акт послодавца	Неопорезиво до 16.666 динара (чл. 9. став 1. т. 30. Закона). Преко тог износа плаћа се 20% пореза по обрасцу: (Износ преко неопор : 0,80) x 20% (чл. 85. став 1. т. 12. и ст. 13. Закона)
У случају када НИСУ испуњени услови из чл. 6. и 7. Правилника о остваривању права на пореско изузимање, али се стипендија (новчана помоћ) исплаћује лицу чији је старалац у радном односу код исплатиоца	Општи акт послодавца	На цео износ плаћа се порез по стопи од 10% и доприноси (19,9% на терет запосленог и 15,15% на терет послодавца) јер то давање има карактер зараде

Календар пореских и других обавеза за септембар 2023. године

Закон о накнадама за коришћење јавних добара			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата накнаде за коришћење шумског земљишта у нешумске намене	1. 8 – 31. 8. 2023.	15. 9. 2023.	Накнаду за коришћење шумског земљишта у нешумске намене плаћа лице којем је корисник шума и шумског земљишта шумско земљиште дао на коришћење. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за коришћење дрвета	1. 8 – 31. 8. 2023.	15. 9. 2023.	Корисник, односно сопственик шума плаћа накнаду за коришћење дрвета. Основица за обрачун накнаде је вредност дрвних сортимената
Уплата накнаде за коришћење вода	1. 8 – 31. 8. 2023.	15. 9. 2023.	Обвезник накнаде за коришћење вода је лице које воду захваћену из површинских и подземних вода користи за пиће, наводњавање, погонске, технолошке и друге намене, врши снабдевање водом за пиће системом јавног водовода, захвата воду ради флаширања, користи воду за производњу електричне енергије итд. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Накнада за извађени речни нанос	1. 8 – 31. 8. 2023.	15. 9. 2023.	Правно лице, односно предузетник који врши вађење речног наноса из лежишта на водном земљишту и на подручју угроженом ерозијом обвезник је накнаде за извађени речни нанос. Обвезник је дужан да доставља податке о локацији, врсти и количини извађеног речног наноса
Уплата накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини	1. 8 – 31. 8. 2023.	15. 9. 2023.	Власник, односно корисник пољопривредног и шумског земљишта, индустријских и других објеката, који водне објекте и системе у јавној својини користи за наводњавање, снабдевање водом индустрије, рибњака и других корисника, као лице које водне објекте и системе користи за одвођење отпадних вода из индустријских и других објеката, као и за друге намене, обвезник је накнаде за коришћење водних објеката и система у јавној својини. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за испуштenu воду	1. 8 – 31. 8. 2023.	15. 9. 2023.	Обвезник накнаде за испуштenu воду је лице које непосредно или посредно испушта отпадне воде у сопствену канализацију, водоток, канал, језеро и слично, лице које врши скупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода системом јавне канализације, као и лице које производи електричну енергију у термоелектранама са отвореним проточним системом за хлађење. Плаћање се врши аконтационо, у једнаким месечним ратама
Уплата накнаде за постављање рекламних табли	1. 8 – 31. 8. 2023.	15. 9. 2023.	Обвезник накнаде за постављање рекламних табли је правно или физичко лице које поставља рекламне табле, рекламне панове, уређаје за сликовно обавештавање или оглашавање на објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина простора изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја које је у општој употреби	1. 8 – 31. 8. 2023.	15. 9. 2023.	Обвезник накнаде за привремено коришћење делова земљишта железничког подручја, поред железничких пруга и другог земљишта које користи управљач јавне железничке инфраструктуре. Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног дела земљишта железничког подручја, изражена у метрима квадратним
Уплата накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре	1. 8 – 31. 8. 2023.	15. 9. 2023.	Обвезник плаћања накнаде за постављање телекомуникационе опреме на земљишту и објектима које користи управљач јавне железничке инфраструктуре јесте правно лице које је власник телекомуникационе опреме. Основица за обрачун накнаде је појединачни уређај, односно за контејнере површина земљишта изражена у метрима квадратним, односно за стуб висина изражена у метрима
Уплата накнаде за коришћење јавне површине	1. 8 – 31. 8. 2023.	15. 9. 2023.	Обвезник накнаде за коришћење јавне површине је корисник јавне површине лице које врши заузеће јавне површине (пут, улица, трг, парк, сквер и сл.) објектом привременог коришћења: киоск, тезга, башта угоститељског објекта, апарат за сладолед, циркус, спортски терени, телефонска говорница и друго). Основица за обрачун накнаде је површина коришћеног простора, изражена у метрима квадратним

Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање			
Опис	Период	Рок	Основ
Уплата обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере	1. 8 – 31. 8. 2023.	15. 9. 2023.	Утврђивање обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере врши Пореска управа решењем, на основу података о осигураницима по том основу које јој доставља надлежна организација за обавезно социјално осигурање
Крајњи рок за исплату зарада за претходни месец, односно обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу основицу ако послодавац нема средства за исплату зарада	1. 8 – 31. 8. 2023.	30. 9. 2023.	Исплаћена зарада или обрачунати доприноси за обавезно социјално осигурање
Плаћање доприноса на приходе од обављања самосталне делатности за претходни месец	1. 8 – 31. 8. 2023.	15. 9. 2023.	На основу решења Пореске управе, односно на основу пореске пријаве за месечну аконтацију доприноса

Закон о пореском поступку и пореској администрацији			
Опис	Период	Рок	Основ
Појединачна пореска пријава за порез по одбитку	1. 8 – 31. 8. 2023.	Пре сваке исплате прихода током месеца	Порески обвезник, односно порески платилац подноси у електронском облику Пореској управи појединачну пореску пријаву за порезе по одбитку пре сваке исплате прихода на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде

Закон о ревизији			
Опис	Период	Рок	Основ
Закључивање уговора о обављању законске ревизије финансијских извештаја за 2023. годину		30. 9. 2023	Обвезници законске ревизије имају рок за закључење уговора о обављању законске ревизије финансијских извештаја за 2023. годину у складу са чланом 32. Закона

Чланом 80. став 5. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС” бр. 18/2016; ауџенџично шумачење – 95/2018) прописано је да, ако последњи дан рока пада на дан када орајан не ради, рок истаиче када проишекне ирви наредни радни дан.

ИНГ-ПРО

Актуелни статистички подаци на дан 25. 8. 2023. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2023. године	24. 3. 2023.	114.228,00	82.769,00
Фебруар 2023. године	25. 4. 2023.	112.212,00	81.359,00
Март 2023. године	25. 5. 2023.	117.669,00	85.485,00
Мај 2023. године	25. 7. 2023.	118.992,00	86.220,00
Јун 2023. године	25. 8. 2023.	118.025,00	85.539,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2023. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	15,15%	35,05%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	10,00%	24,00%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **35.025 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2023. године, а важиће до 31. децембра 2023. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **500.360 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2023. године, а важиће до 31. децембра 2023. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2023. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец	Минимална бруто зарада за месец
Јануар	176	230	40.480,00	54.648,79
Фебруар	160	230	36.800,00	49.399,14
Март	184	230	42.320,00	57.273,61
Април	160	230	36.800,00	49.399,14
Мај	184	230	42.320,00	57.273,61
Јун	176	230	40.480,00	54.648,79
Јул	168	230	38.640,00	52.023,97
Август	184	230	42.320,00	57.273,61
Септембар	168	230	38.640,00	52.023,97
Октобар	176	230	40.480,00	54.648,79
Новембар	176	230	40.480,00	54.648,79
Децембар	168	230	38.640,00	52.023,97

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за преко-времени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, **а најкасније до 5. у наредном месецу.**

Месец у 2023. години	Износ учешћа
Јануар	54.000,50
Фебруар	57.657,50
Март	57.114,00
Април	56.106,00
Мај	58.834,50
Јун 2023. године	57.815,50
Јул 2023. године	59.496,00
Август 2023. године	59.012,50

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2023. године до 31. јануара 2024. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ деци запослених до 15 година старости поводом Нове године и Божића	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 12.544 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 16.666 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец јун 2023. године објављена је 25. 8. 2023. и износи 118.025 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ЗА ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 12.544 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 16.666 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 128.198 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 7.529 динара нето. На износ до 7.529 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА